Schütz Projectkoor o.l.v. Pieter Kramers
& Zeister Kamerkoor o.l.v. Matthijs Overmars

met medewerking van solisten en orkest

zondag 30 november 2008
Pieterskerk Utrecht
15.30 uur | 10 EURO

zaterdag 10 januari 2009
Oude Kerk Zeist
16.30 uur | TOEGANG VRIJ

CHARPENTIER
Messe à 8 voix
et 8 instruments

SCHÜTZ
Aus der Tiefe ruf
ich, Herr, zu dir

en werken van
HASSLER, LASSUS, MONTEVERDI,
PALESTRINA, ZELENKA

Schütz Projectkoor o.l.v. Pieter Kramers
& Zeister Kamerkoor o.l.v. Matthijs Overmars

met medewerking van solisten en orkest

zondag 30 november 2008
Pieterskerk Utrecht
15.30 uur | 10 EURO

zaterdag 10 januari 2009
Oude Kerk Zeist
16.30 uur | TOEGANG VRIJ

CHARPENTIER
Messe à 8 voix
et 8 instruments

SCHÜTZ
Aus der Tiefe ruf
ich, Herr, zu dir

en werken van
HASSLER, LASSUS, MONTEVERDI,
PALESTRINA, ZELENKA

Uitvoerenden

SCHÜTZ PROJECTKOOR

dirigent
Pieter Kramers

sopraan
Lide van Faassen
Joke Feddema
Saskia Frankema
Rien Hagenaars
Leni Hordijk
Titia Kortbeek
Marieke de Kruijf
Jeanine Ridder

alt
Bärbel Barendregt
Alice Bruggeman
Hellen van Gessel
Petra Kramers
Toos Muller
Wenda van der Linden

tenor
Frans Brandt
Han Groenendaal
Hans Ouwehand
Harry Uiterwijk
Henk Westland

bas
Leo Ancher
Anton Helmink
Marten Marra
Fred van der Puijl
François Schellevis
Dick Verburg

ZEISTER KAMERKOOR

dirigent
Matthijs Overmars

sopraan
Diny Castermans
Bernadette Groothuis
Esther Hessel
Sylvia van Houts
Anet Nierstrasz
Joke Perk
Marga Severs
Lucia Sijbom
Iné van Zwieten

alt
Hannah vd Broek
Marieke Busbroek
Jitty Hoekstra
Francine van Leeuwen
Cristi Roedig
Marian Schmal
Agnes Scholtz
Betsy Sikkenga
Mariëlle Zuure

tenor
Coby Bruggink
Jacques Claas
Benjamin Nierstrasz
Djien Kwik
Jacques Res
Henny van Vliet
Kees Warmerdam

bas
Henk Beems
Adri Gademan
Nico Landsman
John Mak
Paul Meuwese
Jan Steunebrink
Wim Vermeulen

SOLISTEN
Ingrid Waage *sopraan*
Paulien van der Werff *sopraan*
Saskia Kruysse *alt*
Henk Westland *tenor*
Joep van Geffen *bas*

INSTRUMENTALISTEN

Viool
Emma Jones
Marta Totten
Lu van Albada
Marleen Zoutman

Blokfluit
Pauline van Hulst
Eric Fennis
Henri Brokaar
Jan Vos

Altviool
Lea Schuiling
Joost Storm

Gamba
Martie Velthuis
Jan Kaldeway

Contrabas
Joke Winkel

Orgel
Hein Hof

Programma

Schütz Projectkoor & Zeister Kamerkoor

Heinrich Schütz (1585 – 1672)
Psalm 130: Aus der Tiefe ruf ich, Herr, zu dir

Zeister Kamerkoor

Hans Leo Hassler (1564 – 1612)
Ihr Musici, frisch auf

Giovanni da Palestrina (1525 – 1594)
Super flumina Babylonis

Claudio Monteverdi (1567 – 1648)
Lasciatemi morire!

Heinrich Schütz (1585 – 1672)
Die mit Tränen säen

Orlando di Lasso (1532 – 1594)
Jubilate Deo

Schütz Projectkoor

Jan Dismas Zelenka (1679 – 1745)
Benedictus Dominus

Jan Dismas Zelenka
Sub tuum praesidium nr.1 en nr.2

Pauze

Schütz Projectkoor & Zeister Kamerkoor

Marc-Antoine Charpentier (1634-1704)
Messe à 8 voix et 8 instruments

Biografieën uitvoerenden

Het **Schütz Projectkoor** te Bilthoven is in 2000 opgericht op initiatief van enkele (oud-) medewerkers van het RIVM.
De vaste kern van het koor bestaat nu uit ongeveer 18 personen. Per project wordt een auditie gehouden om het koor te completeren tot 25 à 30 personen.
Het koor staat onder leiding van Pieter Kramers en zal nu voor de achtste maal een uitvoering geven van koorwerken voor kleine bezetting.
Het koor zong eerder diverse werken van Schütz, o.a. de Musikalische Exequien, en verschillende composities van Charpentier. Begin 2005 bracht het koor een Nederlands-Frans programma met werken van Sweelinck, Charpentier, Andriessen, Strategier en Manneke.
Het koor voerde in 2006 samen met het barokensemble Eik&Linde een Requiem van Benedetto Marcello uit, dat in Nederland niet eerder door een ander gezelschap dan het Schütz Projectkoor ten gehore was gebracht.
In 2007 stond vooral Franse muziek op het programma, waarmee ook een concertreis naar Letland werd gemaakt.
Het laatste programma bestond uit Spaanse en Braziliaanse muziek, van de 15e tot in de 20e eeuw, uitgevoerd in samenwerking met het blokfluitensemble Praetorius uit Leiden.

De dirigent **Pieter Kramers** was één van de initiatiefnemers van het eerste project in 2000 en leidt het Schütz Projectkoor Bilthoven nu voor de achtste keer. Vanaf 1987 heeft hij verschillende opleidingen en cursussen koordirectie gevolgd bij de SNK in Utrecht, later Unisono. Naast zijn dagelijks werk bij het RIVM te Bilthoven is hij van 1996 tot 2005 dirigent geweest van het Doorns Kamerkoor. Van 1998 tot 2008 was hij dirigent van het RIVM-koor, dat hoofdzakelijk lichte muziek zingt.
Sinds 2000 leidt hij jaarlijks samen met zijn zus Pauline van Hulst de door de Vereniging voor Huismuziek georganiseerde weekeinden voor dubbelkoor.

Het **Zeister Kamerkoor** werd in 1994 opgericht. Het koor heeft in het 13-jarig bestaan een behoorlijk repertoire opgebouwd aan a capella liederen uit verschillende stijlperioden in verschillende talen en grotere werken zoals missen van Pachelbel, Byrd, Bruckner en Haydn.
Het Zeister Kamerkoor trad voor het eerst naar buiten bij de opening van het Figi-theater in januari 1995. Door de jaren heen is er minstens eenmaal per jaar een groot concert gegeven.
Hoewel de meeste stukken a capella worden gezongen, wordt het koor bij speciale gelegenheden begeleid door één of meer instrumentalisten.
In 1999 tijdens het lustrum is o.a het Gloria van Vivaldi uitgevoerd, dit onder begeleiding van het kamerorkest Continuo. Bij het tweede lustrumfeest in 2004 is het koor op haar muzikale reis door verschillende stijlperioden van de 16e eeuw tot en met de 20e eeuw muzikaal begeleid door het Orchestra Columna. Het laatste grote concert werd gezongen uit l'Orfeo van Monteverdi in

samenwerking met het Flora Consort uit Gorinchem.
Momenteel bestaat het koor uit 34 enthousiaste zangers en zangeressen, die op iedere dinsdagavond gezamenlijk repeteren onder inspirerende leiding – sinds september 2002 – van Matthijs Overmars. Het Zeister Kamerkoor streeft ernaar om in een goede sfeer samen muziek te maken, waarbij veel aandacht wordt besteed aan een constante verbetering van het niveau.

De dirigent **Matthijs Overmars** is koordirigent en muziekdocent, met een brede belangstelling voor het aansturen van muzikale processen, zowel bij kinderen als bij volwassenen. Hij studeerde schoolmuziek en koordirectie aan het Utrechts Conservatorium (o.a. bij Reinier Wakelkamp), specialiseerde zich aanvankelijk in de kerkmuziek, en richtte in 1984 met vier studiegenoten de a capella-groep Intermezzo op.
In de loop der jaren groeide Intermezzo uit tot een professionele en internationaal zeer gewaardeerde vocal group met een heel eigen concept en signatuur. Naast zijn inbreng als tenorzanger was Matthijs huisarrangeur en repetitor van de groep. Intermezzo won diverse prijzen (o.a. een Zilveren harp), maakte een achttal theatervoorstellingen onder regie van onder meer Bram Vermeulen en Ruut Weisman, bracht 7 cd's uit en werkte samen met Herman van Veen en Lori Spee. Als docent muziek(theorie), koordirectie en fluitenbouw was Matthijs in de afgelopen jaren werkzaam op de Zeister Vrije School, Academie 'De Wervel' (opleiding kunstzinnig therapeut) en Hogeschool Helicon (lerarenopleiding). Ook geeft hij zanglessen en is hij als docent verbonden aan de meerjarige dirigentenopleiding (MDO) van Unisono in Utrecht.
Sinds 2002 ligt het accent in zijn werk meer op het dirigeren. Als gastdirigent en muzikaal coach begeleidt hij diverse vocale en instrumentale ensembles. Daarnaast is hij vaste dirigent van het Zeister Kamerkoor en de close harmonygroep Vocal Vision.

Solisten
De sopraan **Ingrid Wage** trad al tijdens haar studie Klassieke Talen op als soliste, onder andere bij het Utrechts Barok Consort en het Huelgas Ensemble.
Na enkele jaren onderwijs koos zij definitief voor de muziek. Inmiddels heeft ze een bloeiende praktijk als zangdocente. In 1994 haalde zij het Staatsexamen Solozang.
Momenteel is Cathérine Patriasz haar coach. Ingrid treedt op in de grote werken van Bach, maar ook met repertoire van onder andere Mozart, Mendelssohn, Grieg, Britten en Theodorakis. Daarnaast is zij thuis in het Scandinavische repertoire en zingt zij 20ste en 21ste eeuwse Nederlandstalige liederen.
Het afgelopen jaar zong Ingrid in onder andere Bachs Matthäus Passion, Vivaldi's Magnificat en diverse werken van Handel, Charpentier en Telemann. In de komende tijd zijn optredens gepland

in o.a. werken van Ramirez, Schubert , Praetorius en Mozart (Requiem).

Paulien Van Der Werff studeerde zang aan het Utrechts Conservatorium bij Meinard Kraak waar zij tevens diverse masterclasses volgde. Aan het Amsterdams Conservatorium specialiseerde zij zich in barokzang bij Peter Kooij en Max van Egmond. Tijdens deze studie gaf zij regelmatig recitals met de luitist Lutz Kirchhof. Paulien is veelvuldig te beluisteren in oratoria van Bach, Mozart, Handel, Haydn en in diverse barokproducties. Zij zingt free-lance bij Cappella Amsterdam en Consensus Vocalis. Als soliste werkt ze met dirigenten als Jaap ter Linden, Daniel Reuss, Peter Dijkstra en Klaas Stok. In Nederland en Engeland werkte zij mee aan een aantal cd-, radio- en televisieopnames.
Met de luitist Willem Mook vormt zij een succesvol duo, zij geven regelmatig recitals in Nederland, in Duitsland, Frankrijk, Engeland, Marokko en Zimbabwe. Zij hebben zich met name gespecialiseerd in de 16e en 17e eeuwse muziek. Samen met de violist/pianist Hans Rijkmans treedt zij op met liederen van o.a. Mozart, Schubert, R. Strauss en Rodrigo. Met het ensemble Fala Música werkt zij mee aan de uitvoeringen van gereconstrueerde liederen uit het Gruuthuse handschrift. Momenteel wordt Paulien gecoached door Maria Acda.

De alt **Saskia Kruysse** studeerde blokfluit aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Zij is sinds 1989 lid van het koor van de Nederlandse Bachvereniging waarmee ze onder dirigenten als Ton Koopman, Gustav Leonhardt, Philippe Herreweghe en Jos van Veldhoven diverse tournees maakte in binnen- en buitenland. Ook werkte zij mee aan diverse CD-opnames. Zij treedt regelmatig solistisch op in werken uit de barok en de klassieke periode. Momenteel volgt zij zanglessen bij Xenia Meijer.

De tenor **Henk Westland** studeerde aanvankelijk clavecymbel maar ging zich gaandeweg meer en meer op het zingen toeleggen. Hij zong ondermeer in ensembles als het Brusselse Currende o.l.v. Erik van Nevel, het Collegium Vocale Gent met Philippe Herreweghe en Corona Coloniensis geleid door William Christi. Hij is vast verbonden aan de vocale solisten-groep Cantores Martini van de Domkerk te Utrecht, en is verder als solist regelmatig door het hele land te horen.

De bas/bariton **Joep Van Geffen** studeerde in 2006 af aan het conservatorium te Arnhem. Hij volgt nu de Messiaen Academie en heeft les van Harry van Berne, Harry van der Kamp en Elena Vink. Daarnaast volgde hij masterclasses bij Carolyn Watkinson, Beryl Foster, Michael Chance en David Wilson Johnson. Joep zong solo's in diverse Bachcantates, in diverse oratoria en operaprojecten en geeft regelmatig liederen recitals. Hij was te horen in de productie: 'Het Meisje en

het Monster' van Muziektheatergroep De Plaats i.s.m. Het Gelders Orkest; en het afgelopen jaar in: 'Trouble in Tahiti' van Bernstein, 'A hand of Bridge' van Barber, 'King Arthur' van Purcell, 'La Serva Padrona' van Pergolesi, 'Maakbet' van Andries van Rossem en L' Elisir d' amore' van Donizetti. Inmiddels heeft Joep een vaste aanstelling bij het Groot Omroepkoor.

Over het programma

Het programma van dit concert is opgebouwd rond de prachtige dubbelkorige mis van Marc-Antoine Charpentier. De dubbelkorigheid krijgt vorm door de feitelijke samenwerking van twee koren: het Schütz projectkoor en het Zeister Kamerkoor. Ook het begeleidende ad-hoc orkest is in twee 'koren' gesplitst. Rond dit centrale werk is gekozen voor werken uit iets eerdere en iets latere perioden. Uit de vroegere barok klinken composities van Heinrich Schütz, Claudio Monteverdi, en uit de periode daarvoor, de late Renaissance, van Giovanni Pierluigi da Palestrina en Hans Leo Hassler. Uit de late barok worden enkele motetten gezongen van de Tsjechische componist Jan Dismas Zelenka. Er zijn verbindingslijnen. Zowel Schütz als Charpentier vonden een belangrijk deel van hun inspiratie in het Italië van Palestrina en Monteverdi, en in de dubbelkorige school van de Gabrieli's in Venetië. Aan de andere kant grijpt Zelenka, een tijdgenoot van Bach, soms sterk terug op de polyfone 'Palestrina-stijl'.

Heinrich Schütz was de belangrijkste Duitse componist in de 1ste helft van de 17de eeuw. Hij werd geboren in 1585 in Köstritz. Om zijn mooie sopraanstem werd hij dankzij Landgraaf Maurits von Hessen koorknaap aan het Internaat 'Mauritianum' in Kassel. Aanvankelijk studeerde hij rechten en bekleedde het ambt van burgemeester van Weissenfels. In 1609 haalde de vorst hem over om in Venetië bij Giovanni Gabrieli een opleiding tot beroepsmusicus te gaan volgen. Hij werd hoforganist in Kassel en later hofkapelmeester in Dresden. Maakte in zijn leven nog een 2de studiereis naar Italië, om les te nemen bij Claudio Monteverdi. Componeerde veel kerkmuziek zoals passionen, psalmen en motetten. Hij overleed in 1672 in Dresden.
Van Schütz worden twee werken uitgevoerd: psalm 130 voor dubbelkoor en psalm 126 voor enkel vierstemmig koor, het laatste door het Zeister Kamerkoor.
Psalm 130 is een van de 26 nummers uit opus 2 de 'psalmen Davids', waarvan er 21 de volledige psalmtekst in meerkorigheid laten horen, terwijl twaalf van die 21 psalmen besloten worden met de doxologie ('Ehre sei dem Vater'...'). Onder deze laatste categorie valt ook psalm 130 'Aus der Tiefe ruf ich, Herr, zu dir'. Hij levert daarmee een bijdrage aan de overplanting van de Venetiaanse meerkorigheid naar Duitse bodem.
Bij het aanbieden aan de keurvorst Johann Georg I, gedateerd 1 juni 1619, noemt Schütz met de toen gebruikelijke (en vereiste!) overbescheidenheid zijn opus 2 een 'conatum' (poging, probeersel) en 'mein schlechtes werklein'.
Psalm 126 'Die mit Tränen säen' (vers 5,6, voor de Dodenzondag) is een vijfstemmige psalm uit Schütz' Geistliche Chormusik (1648), opus 11, hierin is alles

ingesteld op het 'mit Freuden ernten'. Deze motetten stammen uit het midden van zijn scheppend leven. Schütz schreef de meeste motetten voor 'a cappella koor', zonder instrumenten of basso continuo.

Hans Leo Hassler werd geboren in Neurenberg in 1564 waar hij ook opgroeide, en werd organist in Augsburg. Hij was de eerste Duitse musicus die naar Italië ging, en werd leerling van Giovanni Gabrieli in Venetië. Hassler schreef veel missen, motetten en madrigalen in de trant van de Venetiaanse 'a cappella school'. Hij werd in 1595 in Duitsland in de adelstand verheven vanwege zijn grote muzikale verdiensten. In 1612 overleed hij in Frankfurt.

Giovanni Pierluigi da Palestrina werd in 1525 in Palestrina geboren. Zijn familienaam is eigenlijk Pierluigi maar men noemt hem steeds bij zijn geboorteplaats Palestrina. Als koorknaap aan de Maria Maggiore in Rome kreeg hij van verschillende beroemde componisten les. Later werd hij organist en kapelmeester van deze kathedraal. Daarna werd hij zangleraar en dirigent van het knapenkoor 'Cappella Julia' aan de St. Pieter in Rome. Hij overleed in 1594 in Rome. Palestrina componeerde oratoria en veel missen met veelal herkenbare gregoriaanse melodieën

Claudio Monteverdi werd geboren in Cremona in 1567, hij was leerling van Ingegneri, en leerde van hem de 'contrapunctische stijl' zoals zijn eerste composities, de madrigalen laten zien. In 1590 kreeg hij een aanstelling aan het hof in Mantua als violist en zanger. Later in 1613 werd hij met grote onderscheiding tot kapelmeester aan de St.Marco in Venetië benoemd en bleef dit tot aan zijn dood in 1643.
Naast de madrigalen zijn zijn meest bekende composities de Maria-vespers en vele opera's o.a. 'Orfeo'.

Orlando di Lasso (1532, Mons, Henegouwen) was koorknaap in Mons, en met toestemming van zijn ouders nam de vice-koning van Sicilië hem mee naar Milaan om daar zijn zangstudie te vervolgen. Na de mutatie van zijn stem kreeg hij een aanstelling in Parijs. Later werd

hij kapelmeester van de pauselijke kathedraal, de St.Jan van Lateranen in Rome. Hij reisde door Frankrijk en Engeland, en werkte vanaf 1555 in Antwerpen. In 1556 werd hij benoemd in München als lid van de hofkapel, waarvan hij in 1560 de leiding kreeg tot zijn dood in 1594. Orlando di Lasso was zeer productief, hij schreef vooral madrigalen en motetten.

Jan Dismas Zelenka werd in Bohemen geboren in 1679 als zoon van een organist. Na zijn opleiding bij de Jezuïeten in Praag kwam hij uiteindelijk terecht aan het hof in Dresden, bij de saksische vorst August de Sterke, die louter lutherse onderdanen had, en die uit opportunistische overwegingen katholiek was geworden. Hij werd er contrabassist in de hofkapel, een orkest waaraan hij zijn hele leven verbonden bleef ondanks het magere salaris dat hij er ontving. De katholieke Zelenka componeerde, naast instrumentaal werk, missen en andere liturgische stukken. Het orkest zou gaandeweg uitgroeien tot een van de beste orkesten van Europa. Uiteindelijk kreeg hij de titel 'hofkomponist van kerkmuziek'. Zelenka heeft nooit de aanstelling van kapelmeester gekregen, en ook nooit de erkenning gehad die hij verdiende. Vanaf 1735 gaat zijn gezondheid achteruit. Hij sterft in 1745, |enkele dagen voor kerstmis.

Het 'Benedictus Dominus', de lofzang van Zacharias uit Lukas 1, schreef Zelenka omstreeks 1720 in een reeks composities voor de goede week. Zelenka heeft de tekst muzikaal in drieën gedeeld: een stralend openingsdeel, een bijna dansant middendeel en een slotdeel waarin dramatische harmonische verschuivingen de duisternis van de dood weergeven, waarna wij in optimisme en vrede heengaan.
Van het Maria antiphoon 'Sub tuum praesidium' componeerde hij 10 verschillende zettingen voor 4-stemmig gemengd koor en obligate basso continuo. De tekst die hij gebruikte was geschreven in het begin van de 17e eeuw. Ze zettingen staan in de respectievelijke toonsoorten g, c, d, d, e, F, g, G, d, g. Alleen nr 2 is gedateerd: 1734, de eerste 3 zettingen zijn uit diezelfde tijd, de andere uit een latere periode. Ze zijn geschreven in de oude contrapunt stijl, waarin Zelenka zeer bedreven was na zijn lessen bij Johann Joseph Fux (van 1716 tot 1719 in Wenen). Op het programma staan zetting nr 1 en nr 2.

Marc-Antoine Charpentier (1643?-1704), leerling van Giacomo Carissimi, raakte na zijn dood snel in vergetelheid, totdat Camille Saint-Saëns zijn muziek 'opgroef' en hem aanduidde als 'de tijdgenoot van Lully'. Recent wordt Charpentier door velen gezien als zeker

van hetzelfde niveau als Lully. Deze gang van zaken was illustratief voor de oppermachtige positie van de van oorsprong Italiaanse Lully, die Charpentier zorgvuldig buiten de invloedssfeer van het Franse hof hield. Maar onder andere door machtige en adellijke beschermers en zijn contacten met de Jezuïeten (een orde waartoe ook Carissimi behoorde), kreeg Charpentier buiten het hof alle ruimte en was hij zeer productief, zowel in toneelmuziek (samenwerking met Molière) als in de kerkmuziek.
Charpentier schreef de messe à 8 voix et 8 violons et flûtes in het begin jaren '70 van de 17e eeuw, waarschijnlijk voor een zeer feestelijke gelegenheid, mogelijk de heiligverklaring van Francisco Borgia. Het was een van zijn eerste stukken die hij voor de Jezuïeten schreef.
Na zijn terugkeer uit Rome (ca. 1667) begon hij muziek volgens het italiaanse meerkorige model te schrijven, waarbij hij zich meestal beperkte tot dubbelkorige composities. In deze mis zijn de koren gelijkwaardig. Charpentier benut op meesterlijke wijze de mogelijkheden van de twee koren: dialogen tussen beide koren, maar ook homofonie en rijk contrapunt in een haast perfecte harmonische taal (naar C. Cessac) Behalve de vijf delen van de mis bevat het werk een elevatiemotet 'O, salutaris hostia' en een slotmotet 'domine salvum fac populum'. In dit programma wordt van deze beide slechts het voor bassolo geschreven elevatiemotet, dat is geplaatst tussen sanctus en benedictus, aan de standaard misdelen toegevoegd.

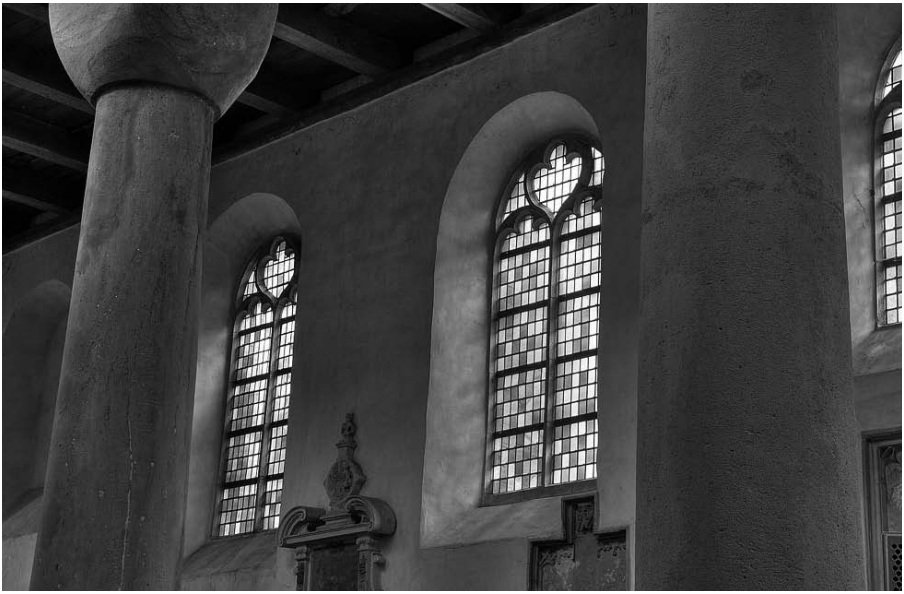

Liedteksten

Psalm 130

Aus der Tiefe ruf ich, Herr, zu dir.
Herr, höre meine Stimme,
laß deine Ohren merken auf
die Stimme meins Flehens!
So du willst, Herr, Sünde zurechnen
Herr, wer wird bestehen?
Denn bei dir ist die Vergebung,
daß man dich fürchte.
Ich harre des Herren, meine Seele harret,
und ich hoffe auf sein Wort.
Meine Seele wartet auf den Herren
von einer Morgenwache bis zur andern.
Israël, hoffe auf den Herren! Denn bei
den Herren ist die Gnade, und viel
Erlösung bei ihm,
Und er wird Israël erlösen
aus alle seinen Sünden.
doxologie
Ehre sei dem Vater und dem Sohn
und auch dem Heilgen Geiste.
Wie es war im Anfang,
jetzt und immerdar,
Und von Ewigkeit zu Ewigkeit,
Amen

Uit de diepten roep ik tot U, o Heer,
Heer, hoor mijn stem;
wees aandachtig, luister
naar mijn roep om genade.
Als Gij, Heer, de zonden blijft gedenken,
Heer, wie houdt dan stand?
Maar bij U is vergeving,
daarom eert men U met ontzag.
Ik zie uit naar de Heer, mijn ziel ziet uit
naar Hem, en verlangt naar zijn woord;
Mijn ziel verlangt naar de Heer,
meer dan wachters naar de morgen.
Israël hoop op de Heer! Want bij
de Heer is genade,
bij Hem is bevrijding,
Hij zal Israël bevrijden
Uit al zijn zonden.
doxologie
Ere zij de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest,
Zoals het was in het begin,
en nu en altijd,
in de eeuwen der eeuwen,
Amen

Ihr Musici, frisch auf

Ihr Musici, frisch auf
und laßt doch hören,
Die lieblich Kunst
Tut euch zusammenkehren!
Ein jeder faß sein Stimm
alsbald,
Tenor und Baß, Diskant und Alt.
Singt allerseits, zur rechten
und zur linken.
Denn wer nicht singt,
der soll auch nicht mittrinken.

Jullie muzikanten, kom aan,
vooruit en laat toch horen
Die heerlijke kunst,
Wend je naar elkaar toe!
Ga er voor staan en laat terstond
je stem horen.
Tenor en bas, sopraan en alt
Zingt allen, met je rechter
en linker buur'
Want wie niet zingt,
die mag ook niet mee drinken.

Super flumina Babylonis

Super flumina Babylonis
illic sedimus et flevimus
dum recordaremur tui Sion
in salícibus in medio
suspendimos órgano nustra.

Aan Babels stromen,
daar zaten wij, en weenden wij,
als wij aan jou dachten, Sion.
Aan de wilgen aldaar
hingen wij onze citers.

Lasciatemi morire!

Lasciatemi morire!
E chi volete voi che mi conforte
in così dura sorte,
in così gran martire?
Lasciatemi morire!

Laat me sterven.
En wie willen jullie dat mij troost
Bij een dusdanig hard lot
Bij een dusdanig groot lijden?
Laat me sterven.

Die mit Tränen säen

Die mit Tränen säen,
werden mit Freuden ernten.
Sie gehen hin und weinen
und tragen edlen Samen
und kommen mit Freuden
und bringen ihre Garben.

Wie met tranen zaaien,
zullen met gejuich maaien.
Hij gaat al wenende voort,
die de zaadbuidel draagt;
voorzeker zal hij komen met gejuich,
dragende zijn schoven.

Jubilate Deo

Jubilate Deo omnis terra
Servite Domino in laetitia
Intrate in conspectu ejus in exsultatione
Quia Dominus
Ipse est Deus.

Juich voor de heer, heel de aarde
Dien God met vreugde:
Treed voor zijn aanschijn in jubel
Want de Heer
Zelf is God

Sub tuum presidium

Sub tuum presidium confugimus,
Sancta Dei Genitrix.
Nostras deprecationes ne despicias
in necessitatibus nostris,
sed a periculis cunctis
libera nos semper,
Virgo gloriosa et benedicta.
Amen

Onder uw bescherming nemen wij
onze toevlucht, heilige moeder van God.
Verstoot onze gebeden
niet in onze nood,
maar verlos ons altijd van
alle gevaren, o roemrijke
en gezegende maagd.
Amen.

Benedictus

Benedictus Dominus, deus Israël,
quia visitavit, et fecit redemptionem
plebis suae
Et erexit cornu salutis nobis:
in Domo David, pueri sui.
Sicut locutus est per os sanctuorum,
qui a saeculo sunt, prophetarum eius:
Salutem ex inimicis nostris,
et de manu omnium, qui oderunt nos:
Ad faciendam misericordiam cum
patribus nostris:
et memorari testamenti sui sancti.
Jusjurandum, quod juravi ad Abraham,
patrem nostrum, daturum se nobis
Ut sine timore, de manu inimicorum
nostrorum
liberati, serviamus illi.
In sanctitate et justitia coram ipso,
omnibus diebus nostris.
Et tu, puer, Propheta altissimi vocaberis:
praeibis enim ante faciem Domini parare
vias eius:
Ad dandam scientiam salutis plebi ejus:
in remissionem peccatorum eorum:
Per viscera misericordiae Dei nostri:
in quibus visitavit nos, oriens ex alto:
Illuminare his, qui in tenebris et in
umbra mortis sedent:
ad dirigendos pedes nostros
in viam pacis.

'Geprezen zij de Heer, de God van Israël,
hij heeft zich om zijn volk bekommerd
en het verlost.
Een reddende kracht heeft hij voor ons opgewekt
uit het huis van David, zijn dienaar,
zoals hij van oudsher heeft beloofd bij monde
van zijn heilige profeten:
bevrijd zouden we worden van onze vijanden,
gered uit de greep van allen die ons haten.
Zo toont hij zich barmhartig jegens onze
voorouders
en herinnert hij zich zijn heilig verbond:
de eed die hij gezworen had aan Abraham,
onze vader,
dat wij, ontkomen aan onze vijanden,
hem zonder angst zouden dienen,
toegewijd en oprecht, altijd levend
in zijn nabijheid.
En jij, kind, jij zult genoemd worden: profeet
van de Allerhoogste, want voor de Heer zul je
uit gaan om de weg voor hem gereed te maken,
en om zijn volk bekend te maken met hun
redding door de vergeving van hun zonden.
Dankzij de liefdevolle barmhartigheid van
onze God zal het stralende licht uit de hemel
over ons opgaan
en verschijnen aan allen die leven in duisternis
en verkeren in de schaduw van de dood,
zodat we onze voeten kunnen zetten op de
weg van de vrede.'

Charpentier, dubbelkorige mis

Kyrie

Kyrie eleison	*Heer, ontferm U*
Christe eleison	*Christus, ontferm U*
Kyrie eleison	*Heer, ontferm U*

Gloria

Gloria in excelsis Deo, Et in pax	*Eer aan God in den hoge en vrede op aarde*
hominibus bonae voluntatis.	*aan de mensen van goede wil*
Laudamus Te. Benedicimus Te. Adoramus	*Wij loven U. Wij prijzen en aanbidden U.*
Te. Glorificamus Te. Gratias agimus Tibi	*Wij verheerlijken U en zeggen U*
propter magnam gloriam tuam.	*dank voor uw grote heerlijkheid.*
Domine Deus Rex caelestis,	*Heer God, hemelse Koning,*
Deus Pater omnipotens.	*God almachtige Vader;*
Domine Fili unigenite, Jesu Christe:	*Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;*
Domine Deus Agnus Dei, Filius Patris.	*Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader;*
Qui tollis peccata mundi,	*Gij die wegneemt de zonden der wereld,*
miserere nobis.	*ontferm U over ons;*
Qui tollis peccata mundi suscipe deprecationem nostram.	*Gij die wegneemt de zonden der wereld, aanvaard ons gebed;*
Qui sedes ad dexteram Patris,	*Gij die zit aan de rechterhand van de Vader,*
miserere nobis.	*ontferm U over ons.*
Quoniam Tu solus Sanctus.	*Want Gij alleen zijt de Heilige.*
Tu solus Dominus.	*Gij alleen de Heer.*
Tu solus altissimus Jesu Christe:	*Gij alleen de Allerhoogste: Jezus Christus.*
Cum sancto Spiritu,	*Met de Heilige Geest*
in gloria Dei patris.	*in de heerlijkheid van God de Vader.*
Amen.	*Amen.*

Credo

Credo in unum deo, patrem omnipotentem
factorem caeli et terrae
visibilium omnium et invisibilium
et in unum Dominum, Jesum Christum,
filium Dei unigenitum,
et ex Patre natum ante omnia saecula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero
Genitum, non factum consubstantialem
Patri, per quem omnia facta sunt:
Qui propter nos homines et propter
nostram salutem descendit de caelis.
Et incarnatus est de Spiritu Sancto, ex
Maria Virgine, et homo factus est.
Crucufixus etiam pro nobis,
sub Ponio Pilato, passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die, secundum
scripturas,
et ascendit in caelum,
Sedes ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria,
iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non eirit finis
Et in Spiritum Sanctum,
Dominum, et vivificantem,
Qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio simul adoratur
et conglorificatur,
qui locutus est per prophetas.
Et unam sanctam, catholicam et
apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptisma in remissio-
nem peccatorum,
Et expecto resurrectionem mortuorum,
et vitam venturi saeculi.
Amen.

Ik geloof in één God, de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.
En in één Heer, Jezus Christus,
eniggeboren Zoon van God,
voor alle tijden geboren uit de Vader.
God uit God, Licht uit Licht,
ware God uit de ware God.
Geboren, niet geschapen, één in wezen met
de Vader, door Wie alles geschapen is.
Hij is voor ons, mensen, en omwille
van ons heil uit de hemel neergedaald.
Hij heeft het vlees aangenomen door de hei-
lige Geest uit de Maagd Maria, en is mens
geworden.
Hij werd voor ons gekruisigd, Hij heeft gele-
den onder Pontius Pilatus, en is begraven.
Hij is verrezen op de derde dag, volgens de
schriften; Hij is opgevaren ten hemel:
zit aan de rechterhand van de Vader.
Hij zal wederkomen in heerlijkheid
om te oordelen levenden en doden.
En aan zijn rijk komt geen einde.
Ik geloof in de heilige Geest,
die Heer is en het leven geeft;
die voortkomt uit de Vader en de Zoon.
Die met de Vader en de Zoon te samen wordt
aanbeden en verheerlijkt;
die gesproken heeft door de profeten.
Ik geloof in de éne, heilige, katholieke en
apostolische Kerk.
Ik belijd één doopsel tot vergeving van de
zonden.
Ik verwacht de opstanding van de doden en
het leven van de toekomstige eeuwen.
Amen.

Sanctus

Sanctus, sanctus, sanctus	*Heilig ,heilig, heilig,*
(Dominus, Deus Sabaoth)	*(de God der heerscharen)*
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.	*Vol zijn hemel en aarde van Uw heerlijkheid*
Hosanna in excelsis.	*Eer en lof zij U in den hoge.*
Elévation (H236)	
O Salutaris Hostia,	*O heilbrengende offerande,*
Quae coeli pandis ostium;	*die de poort van de hemel opent;*
Bella premunt hostilia,	*de strijd met de vijand benauwt ons:*
Da robur, fer auxilium.	*geef kracht; bied Gij ons hulp.*
Benedictus	
Benedictus qui venit in nomine Domini,	*Gezegend die komt in de naam des Heren*
Hosanna in excelsis.	*Eer en lof zij U in den hoge.*

Agnus dei

Agnus dei qui tollis peccata mundi,	*Lam Gods dat weg neemt de zonden der*
miserere nobis	*wereld, ontferm U over ons.*

Colofon

Schilderij omslag & binnenwerk
Hellen van Gessel

Ontwerp & vormgeving
Arthur Verburg

Dit programma wordt mede-gefinancïeerd door de volgende fondsen:

KUNST FACTOR
Elise Mathilde
cnf Stichting Carel Nangerman Fonds
kfHein,fonds